

Informacja o zawodzie

Rzecznik prasowy

Spis treści

Wstęp.....	3
Zadania i czynności robocze	3
Środowisko pracy	6
Wymagania psychologiczne	7
Wymagania zdrowotne	8
Warunki podjęcia pracy w zawodzie	8
Możliwości awansu w zawodzie	9
Możliwości zatrudnienia	10
Przydatne strony:	11
Polecana literatura:	11

Wstęp

W epoce dynamicznego rozwoju mediów coraz więcej instytucji i firm zatrudnia rzeczników **prasowych** z myślą o kreowaniu swojego wizerunku zewnętrznego.

Rzecznika prasowego posiada nie tylko prezydent, wojewoda, ale także wyższa uczelnia, szpital czy sieć supermarketów. **Rzecznik prasowy** to osoba, która reprezentuje urząd, instytucję lub firmę w kontaktach ze środkami masowego przekazu i odpowiada za całość informacji przekazywanej do mediów.

Zawód **rzecznika** pojawił się dopiero pod koniec XIX w. W 1971 r. w Polsce utworzono stanowisko **rzecznika prasowego Rady Ministrów**. Jest to osoba odpowiadająca za kontakt Rządu RP z mediami i nadzorująca prace Centrum Informacyjnego Rządu. Do najbardziej znanych osób pełniących tę funkcję można zaliczyć m.in.: Małgorzatę Niezabitowską, Ewę Wachowicz, Krzysztofa Lufta czy Pawła Grasia.

W Klasyfikacji zawodów i specjalności zamieszczonej na stronie psz.praca.gov.pl aktualnie nie ma zawodu rzecznik prasowy. Jest natomiast zawód specjalisty do spraw public relations posiadający kod:243203.

Zadania i czynności robocze

Rzecznik prasowy to ciekawa, pozbawiona monotoności profesja z pogranicza public relations i dziennikarstwa. Zadania realizowane przez **rzeczników prasowych w urzędach organów administracji rządowej** reguluje **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r.** w sprawie organizacji i zadań rzeczników prasowych w urzędach organów administracji rządowej. (Dz.U. Nr 4 poz.36 z 2002 r.)

Do zadań **rzecznika prasowego Rządu** należy w szczególności:

- wyjaśnianie polityki Rządu, w tym wydawanie oświadczeń i publiczne prezentowanie działań Rady Ministrów,
- komentowanie wydarzeń krajowych i zagranicznych dotyczących polityki Rządu,
- udzielanie odpowiedzi na publikacje prasowe oraz audycje radiowe i telewizyjne, a także materiały rozpowszechniane w innych środkach masowego przekazu, dotyczące działalności organów administracji rządowej oraz podporządkowanych

im i nadzorowanych przez nie jednostek organizacyjnych, w tym zwłaszcza na krytykę i interwencję prasową,

- przekazywanie na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach, komunikatów urzędowych do opublikowania w środkach masowego przekazu,
- zapewnienie współdziałania służb odpowiedzialnych za realizację zadań z zakresu polityki informacyjnej Rządu.

Zgodnie z w/w **Rozporządzeniem** zadania **rzecznika prasowego ministra i rzecznika prasowego wojewody** to:

- wyjaśnianie działań, inicjatyw i programów podejmowanych przez ministra lub wojewodę, w tym w szczególności wydawanie oświadczeń i publicznych prezentowanie działań ministra lub wojewody,
- przedstawianie stanowiska ministra lub wojewody w sprawach należących do zakresu działania danego organu administracji rządowej,
- komentowanie wydarzeń krajowych i zagranicznych w zakresie zadań danego ministra lub wojewody,

Zakres zadań realizowanych na stanowisku pracy **rzecznika prasowego** zależy od miejsca zatrudnienia czy wielkości przedsiębiorstwa. Poniżej przykładowe obowiązki realizowane na stanowisku **rzecznika prasowego Marszałka Województwa**:

- dbanie o publiczny wizerunek władz województwa - realizacja założeń polityki informacyjnej Zarządu Województwa,
- prezentowanie stanowiska władz województwa i urzędu marszałkowskiego w mediach,
- organizowanie obsługi prasowej wszystkich aktywności samorządu, w tym przygotowywanie i prowadzenie konferencji prasowych z udziałem władz Województwa oraz przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego,
- nadzorowanie przygotowania materiałów na konferencję prasowe dla dziennikarzy oraz dla Marszałka, Wicemarszałków, Członków Zarządu Województwa oraz przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego,

- organizowanie udziału Marszałka, Wicemarszałków, Członków Zarządu Województwa oraz przedstawicieli urzędu marszałkowskiego w audycjach radiowych i telewizyjnych,
- reagowanie na krytykę wyrażoną w mediach (m.in. sprostowania),
- planowanie, opracowywanie i koordynacja projektów kampanii informacyjnych,
- współpraca z departamentami Urzędu, agendami zamiejscowymi i innymi jednostkami podległymi samorządowi Województwa w zakresie realizacji zadań dotyczących współpracy z mediami,
- nadzorowanie redagowania i przekazywania codziennych pisemnych informacji (komunikatów prasowych) do mediów o działalności Marszałka, Wicemarszałków, Członków Zarządu Województwa oraz Urzędu Marszałkowskiego,
- koordynacja przygotowywania notatek i obsługi fotograficznej najważniejszych spotkań w których uczestniczą przedstawiciele województwa oraz przygotowywania okolicznościowych wkładek (kolumn i insertów) do gazet np. z okazji dożynek podsumowania kadencji),
- współtworzenie i współredagowanie strony internetowej urzędu,
- gromadzenie informacji i reagowanie na bieżące wydarzenia w regionie,
- koordynacja pracy Biura Prasowego.

Z kolei zakres zadań **rzecznika prasowego uczelni wyższej** obejmuje:

- kształtowanie wizerunku uczelni, zwłaszcza jej prestiżu naukowego i dydaktycznego poprzez przygotowywanie i przekazywanie informacji do mediów,
- organizacja i obsługa medialna spotkań władz uczelni z przedstawicielami mediów,
- informowanie opinii publicznej o aktualnych, istotnych wydarzeniach z życia uczelni,
- monitoring prasy ogólnopolskiej i lokalnej pod kątem tematyki związanej ze szkolnictwem wyższym oraz przekazywanie materiałów prasowych władzom uczelni,
- gromadzenie informacji prasowych dotyczących działalności uczelni,

- udzielanie odpowiedzi na publikacje prasowe, programy radiowe i telewizyjne dotyczące uczelni oraz zapytania ze strony mediów,
- współpracy przy przygotowywaniu oficjalnych wystąpień okolicznościowych Rektora.

Natomiast do najważniejszych obowiązków **rzecznika prasowego zatrudnionego w firmie** należy m.in:

- opracowywanie i realizacja media – planu,
- reprezentowanie firmy w kontaktach zewnętrznych,
- kreowanie wizerunku firmy w mediach, w tym przygotowywanie materiałów prasowych na temat aktualnej sytuacji przedsiębiorstwa,
- organizacja konferencji prasowych, briefingów, imprez firmowych jak również udziału firmy w targach branżowych,
- prowadzenie monitoringu mediów, w tym w szczególności prasy branżowej,
- opracowanie i redagowanie biuletynu firmowego – Newslettera,
- prowadzenie stron firmowych w social media oraz aktualizowanie serwisu internetowego firmy,
- zarządzanie komunikacją wewnętrzną i przepływem informacji pomiędzy działami przedsiębiorstwa.

W swojej codziennej pracy zawodowej **rzecznik** posługuje się: aparatem fotograficznym, kamerą, urządzeniami biurowymi takimi jak: komputer, drukarka, skaner, faks, telefon, korzysta także na bieżąco z internetu oraz z informacji podawanych w radio i w telewizji czy w prasie branżowej.

Środowisko pracy

Praca **rzecznika prasowego** może odbywać się w urzędach organów administracji rządowej i samorządowej, w różnych firmach, instytucjach i stowarzyszeniach. Swoich rzeczników posiadają także znane publicznie osoby np. artyści, politycy czy sportowcy.

Rzecznik prasowy, podobnie jak inne zawody związane z mediami, ma wysoką pozycję społeczną. Istotną cechą tego zawodu są różnorodne i częste kontakty

z ludźmi, szczególnie z przedstawicielami mediów. Mogą one mieć charakter indywidualnych spotkań i rozmów lub konferencji prasowych. **Rzecznik** najczęściej pracuje indywidualnie, tylko w niektórych przypadkach może on być członkiem lub szefem zespołu odpowiedzialnego za tworzenie zewnętrznej polityki firmy. W zależności od miejsca zatrudnienia **rzecznik prasowy** może posiadać elastyczny czas pracy, najczęściej jednak pracuje zgodnie z godzinami funkcjonowania firmy lub urzędu. W niektórych sytuacjach jego praca może przedłużyć się do późnych godzin wieczornych. **Rzecznik** powinien być nieustannie do dyspozycji dziennikarzy i na bieżąco odpowiadać na ich pytania szczególnie w sytuacjach trudnych lub związanych z aktualnymi wydarzeniami w instytucji lub firmie. Swoje zadania realizuje on przede wszystkim w siedzibie firmy. Wyjątek stanowi udział w targach czy imprezach firmowych. Do obowiązków **rzecznika prasowego** rządu lub ministra należy także towarzyszenie przedstawicielowi rządu w podróżach służbowych krajowych i zagranicznych.

Wymagania psychologiczne

Podstawowym wymogiem w zawodzie **rzecznika prasowego** jest komunikatywność, otwartość na ludzi i otoczenie. Ogromne znaczenie ma elokwencja i pewność siebie wsparta zdolnościami erystycznymi i retorycznymi. **Rzecznik** musi umiejętnie prowadzić rozmowy i nadawać im pożądany kierunek, nie dając się zaskoczyć niewygodnymi pytaniami.

Do wykonywania tego zawodu konieczna jest umiejętność logicznego myślenia, szybkiego i trafnego formułowania myśli oraz przekazywania ich zarówno w formie pisemnej, jak i mówionej (wywiady, udział w programach telewizyjnych i radiowych). Niezbędna jest także kreatywność, doskonały refleks, odporność na stres, opanowanie oraz cierpliwość. W tym zawodzie ważna jest także umiejętność analizowania zebranych informacji i formułowania wniosków oraz duża inteligencja i dyplomacja. Dobry **rzecznik** powinien być osobą w pełni dyspozycyjną i budzącą zaufanie otoczenia. Powinna charakteryzować go także dobra organizacja pracy własnej, wysoka kultura osobista, oraz nienaganny wygląd zewnętrzny.

Wymagania zdrowotne

Praca **rzecznika prasowego** określana jest w kategorii obciążenia fizycznego za pracę lekką. Wymogiem wykonywania zawodu jest dobra odporność psychofizyczna na sytuacje stresowe. Codzienne kontakty z ludźmi wymagają dobrej sprawności narządu słuchu i wzroku. Ze względu na pełnienie funkcji reprezentacyjnej **rzecznik** powinien być osobą o miłej aparycji i dobrej dykcji. Przeciwwskazaniem do wykonywania tej profesji są: przewlekłe choroby skóry rąk i twarzy, wady wymowy, ograniczona sprawność narządu wzroku nie dająca się korygować okularami.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Praca w zawodzie **rzecznika prasowego** wymaga znajomości prawa prasowego i prawa własności intelektualnej oraz obszernej wiedzy na temat komunikacji medialnej i specyfiki określonych mediów. Dlatego osoba zainteresowana pracą w zawodzie **rzecznika** winna legitymować się wykształceniem wyższym, preferowani są absolwenci **dziennikarstwa** lub kierunków studiów o specjalności **public relations**. **Rzecznikiem prasowym** może zostać także absolwent studiów: prawnych, marketingowych lub politologii. Inną możliwością jest ukończenie **podyplomowego studium dziennikarskiego** lub **public relations**.

Adresy placówek kształcących na terenie województwa małopolskiego:

1. Uniwersytet Jagielloński

31 - 007 Kraków, ul. Gołębia 24

tel. 663 1408, 663 1441, 663 1414

e-mail: studia.podyplomowe@uj.edu.pl

www.uj.edu.pl

Studia I i II stopnia na kierunku: Dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Studia podyplomowe: Public Relations - cena 4600 zł

2. Uniwersytet Ekonomiczny

Krakowska Szkoła Biznesu UEK

31 - 510 Kraków, ul. Rakowicka 27

Biuro Studiów Podyplomowych

tel. 12 293 55 61

e-mail: ksb@uek.krakow.pl

www.ksb.biz.pl

Studia podyplomowe: Public relations – cena 4500 zł, dwa semestry – 200 godz.

3. Krakowska Akademia im. A Frycza Modrzewskiego

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej

30-705 Kraków, ul. Gustawa Herlinga-Grudzińskiego 1

tel. 12 25 24 490;

e-mail: mzych@afm.edu.pl

www.ka.edu.pl

Studia I i II stacjonarne i niestacjonarne: Dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

4. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

31-002 Kraków, ul. Kanonicza 25,

tel. 12 421 84 16

e-mail: rekrutacja@upjp2.edu.pl

www.upjp2.edu.pl

Studia I i II stopnia - kierunek: Dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Studia podyplomowe: Kreatywność w social media / creative social media.

5. Akademia IGNATIANUM w Krakowie

31- 501 Kraków, ul. Kopernika 26

tel.12 399 95 00

e-mail: rekrutacja@ignatianum.edu.pl

www.ignatianum.edu.pl

Studia I i II stopnia stacjonarne: Dziennikarstwo i komunikacja społeczna.

Możliwości awansu w zawodzie

W zawodzie **rzecznika prasowego** formą awansu może być założenie własnej firmy specjalizującej się w dziedzinie public relations oraz doskonalenie umiejętności zawodowych poprzez ukończenie specjalistycznych kursów i szkoleń prowadzonych przez jednostki szkolące np.:

1. Centrum Edukacji Medialnej

00 - 997 Warszawa, Al. Niepodległości 77/85

tel. 22 645 95 03, 22 645 94

e-mail: cem@polskieradio.pl

www.polskieradio.pl

Szkolenie: **Rzecznik prasowy firmy**: czas trwania 24 godz.

Cel: przekazanie wiedzy i rozwinięcie umiejętności, które przygotowują uczestników do pełnienia funkcji rzecznika prasowego. Dostarczenie praktycznych wskazówek jak układać współpracę z mediami i dziennikarzami.

2. Centrum Szkoleniowe TVS

40 - 126 Katowice, Plac Grunwaldzki 12

tel. 32 608 92 00

e-mail: szkolenia@tvs.pl

[Centrum Szkoleniowe TVS](http://www.centrum-szkoleniowe.tvspolska.pl)

Szkolenie „Akademia Telewizyjna. Skuteczny Rzecznik Prasowy”. Cel: zdobycie wiedzy i umiejętności pozwalających na budowanie pozytywnego wizerunku firmy lub instytucji. Czas trwania 10 godzin (2 dni), cena netto: 1752 zł.+ VAT.

Możliwości zatrudnienia

Rzecznik prasowy może podejmować zatrudnienie w instytucjach państwowych, samorządowych, stowarzyszeniach i fundacjach. Swoich **rzeczników** mogą także posiadać znane osoby: artyści i politycy. Najczęstszą formą zatrudnienia jest umowa o pracę. Zdarzają się również niestandardowe formy współpracy np. kontrakty czy wolontariat. Oferty pracy dla osób zainteresowanych pracą w zawodzie rzecznika prasowego pojawiają się najczęściej na stronach internetowych instytucji, które zainteresowane są zatrudnieniem tego typu specjalistów. Wymagania stawiane przez pracodawców to: posiadanie wykształcenia wyższego (czasami wyróżniane są konkretne kierunki np. dziennikarstwo i komunikacja społeczna), doświadczenie zawodowe, głównie w zakresie PR-u, znajomość języków obcych, znajomość dziedziny, jaką zajmuje się firma, doskonałe umiejętności interpersonalne, umiejętność pracy pod presją czasu oraz wysoka kultura osobista i odporność na

stres. Inne wymagania to: nieuleganie emocjom, zaangażowanie w powierzone obowiązki, odpowiedzialność, prawo jazdy kategorii B czy lojalność.

Jak wynika z informacji zamieszczonych na stronie www.PRproto.pl w II kwartale 2020 r. największym rynkiem pracy dla PR-owców była Warszawa.

W okresie od kwietnia do czerwca 2020 r. na PRoto.pl pojawiły się **72 oferty pracy** dla PR-owców. Z kolei z informacji, które znajdują się na stronie www.mz.praca.gov.pl wynika, że na koniec I półrocza 2020 r. było zarejestrowanych w Polsce **187** bezrobotnych specjalistów do spraw public relations. W analogicznym okresie w województwie małopolskim pracy w tym zawodzie poszukiwało **11** osób. W Centralnej Bazie Ofert Pracy w omawianym okresie znajdowało się **21** ofert pracy. Do urzędów pracy w Małopolsce zgłoszono tylko **2** oferty.

Z informacji uzyskanych ze strony www.wynagrodzenia.pl wynika, że miesięczne wynagrodzenie całkowite na stanowisku **rzecznika prasowego** wynosi 5810 zł. brutto. Co druga osoba otrzymuje pensję od 4660 zł. do 8260 zł. 25% najgorzej wynagradzanych **rzeczników prasowych** zarabia poniżej 4660 zł. brutto. Na zarobki powyżej 8260 zł. brutto może liczyć grupa 25% najlepiej opłacanych **rzeczników prasowych**. Zarobki **rzeczników** są zróżnicowane i zależą od regionu, wielkości i kapitału firmy oraz doświadczenia i wykształcenia. Dodatkowo można liczyć na premie, dodatki i bonusy w postaci samochodu służbowego, laptopa, telefonu komórkowego czy ubezpieczenia.

Przydatne strony:

- www.PRproto.pl – strona tematyczna dotycząca branży PR.

Polecana literatura:

- B. Czechowska-Derkacz, M. Zimnak, Rzecznik prasowy. Oczekiwania i możliwości. Perspektywa teoretyczna i praktyczna, Difin, 2015.
- J. Jałowiczor, Rzecznicy na każdy Temat, Wydawnictwo Słowa i Myśli, 2014.
- K.Gajdka, Rzecznik prasowy w otoczeniu mediów. Teoria i praktyka, TAIWPN, 2013.

- K. Dziewulska-Siwiek, Fundamenty etyczne rzecznika prasowego, Dom Wydawniczy Elipsa 2016.
- R. Nęcek, R. Kowalski, Rzecznik prasowy w instytucji kościelnej. Teoria i praktyka Wydawnictwo UJ. 2019.

Opracowano w Centrum Informacji
i Planowania Kariery Zawodowej w Tarnowie
październik 2020 r.